

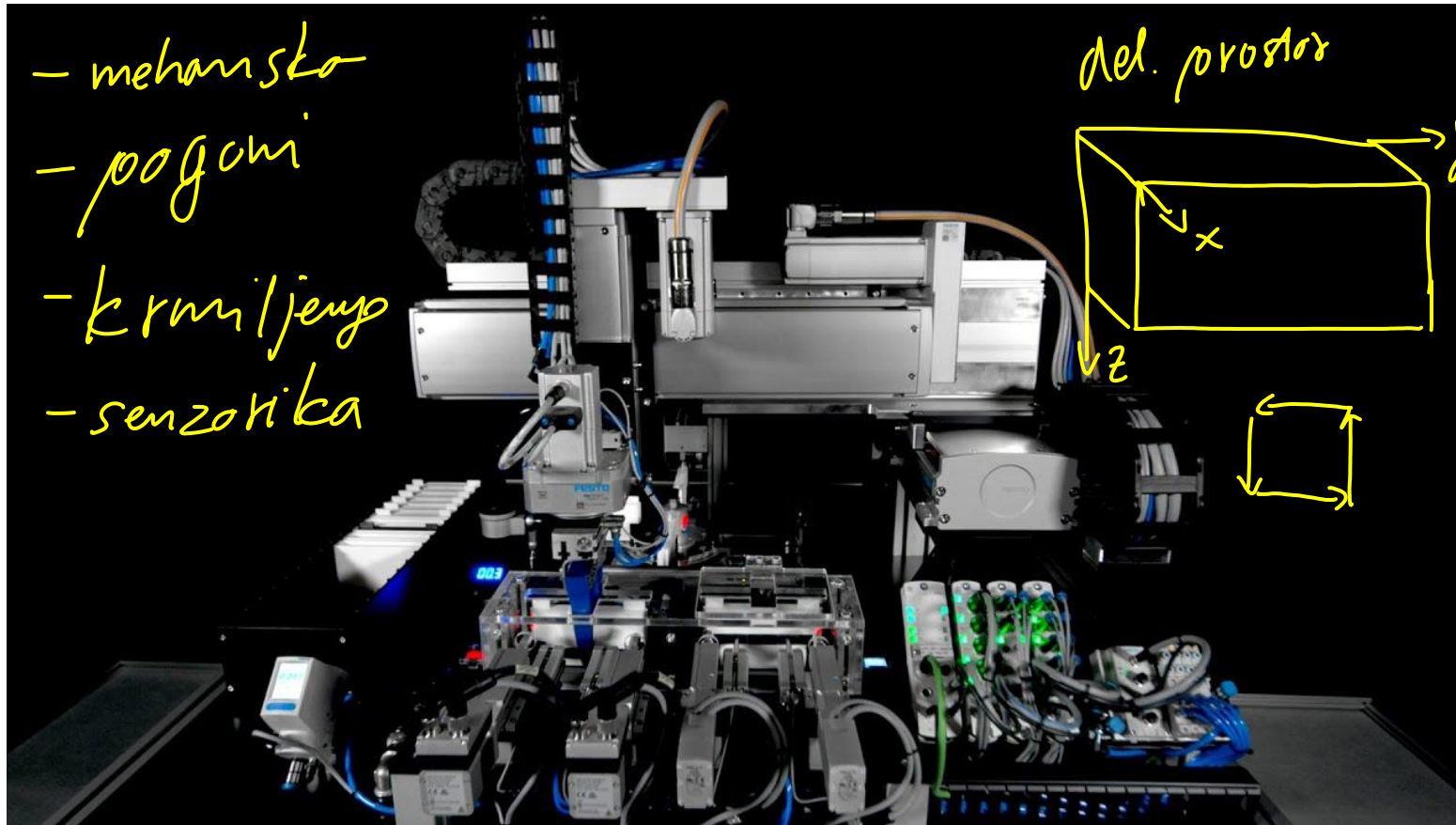

Linearni robotski manipulatorji

(kartezični strežni robotski sistemi)

- Primi in odloži (pick and place) kartezični robotski sistemi
- Umestitev manipulatorjev med robotske sisteme
- Razlike med povratnozačnimi in odprtozančnimi robotskimi manipulatorji
- Osnovni koncepti linearnih robotskih manipulatorjev, modurna gradnja in fleksibilnost ter cenenost
- Zgradba in krmiljenje pnevmatičnega linearnega in rotacijskega modula
- Kriteriji izbire linearnih in rotacijskih modulov

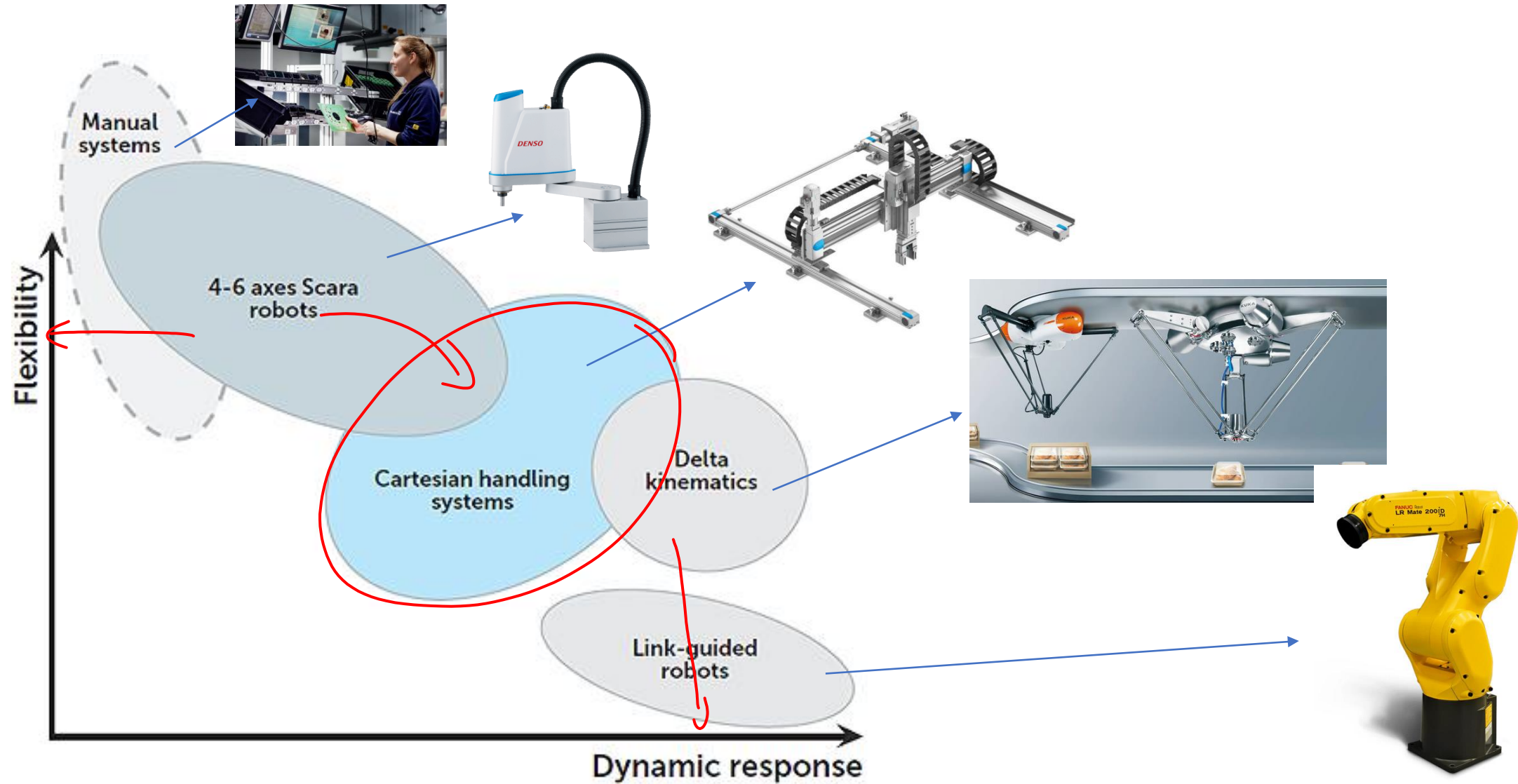
Manipulatorji – „togi“ strežni in montažni avtomati

- Zakaj manipulatorji namesto robotov?
- ✓ Cenenost
  - ✓ Fleksibilnost, modularnost sistemov
  - ✓ „Plug and produce“ rešitve
  - ✓ Energijska učinkovitost
  - ✓ Preprosto krmiljenje
  - ✓ 2D, 3D
  - ✓ Dinamika procesov
  - ✓ Izdelava rešitev v kratkem času (Konfiguratorji in kalkulatorji)

Seamless Connectivity: Cartesian handling systems in 2D and 3D: <https://www.youtube.com/watch?v=8WIGNyaTkpl>
FESTO Handling Guide Online: https://www.festo.com/us/en/e/support/conceptualization-and-design/sizing/handling-guide-online-id_827600/
Hypex kalkulator: <https://hypex.si/calculators>

Robotski sistemi – umestitev več-osnih manipulatorjev

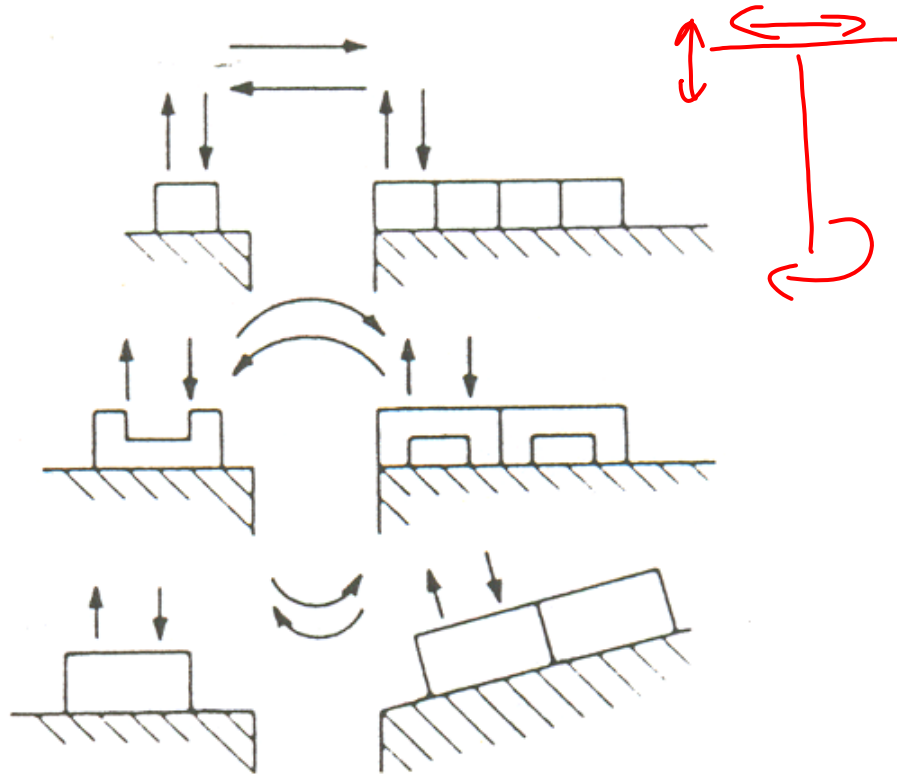
Manipulatorji – enote primi in odloži (Pick and Place units)

So enote, ki primejo urejen sestavni del (obdelovanec, izdelek) na točno določenem mestu in ga odložijo na predvideno mesto z v naprej določeno hitrostjo gibanja.

Premočrtni gibi

Premočrtni
in rotacija
za 180°

Premočrtni
in zasuk
za 30°

Gibi pri dodajanju SD

So modulno grajene strežne in dodajalne enote, ki jih sestavimo iz:

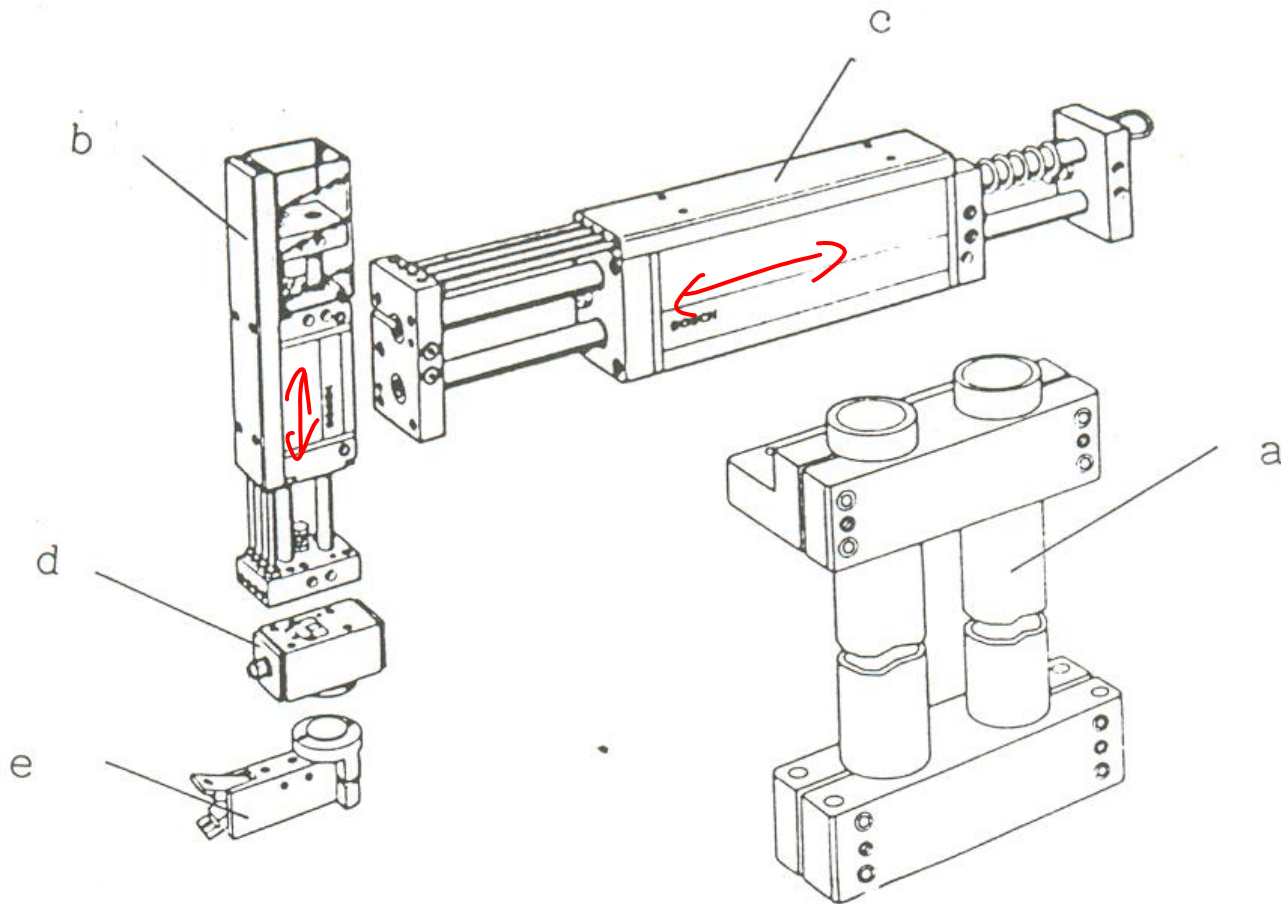
- linearnih – kratkohodnih/dolgohodnih modulov,
- rotacijskih (zasučnih) modulov
- prijemal
- ogrodja

Moduli za gradnjo strežnih naprav - manipulatorjev

Značilnosti!

Vrste!

Zgradba in komponente!

A - Ogradje

B - linearni kratkohodni modul

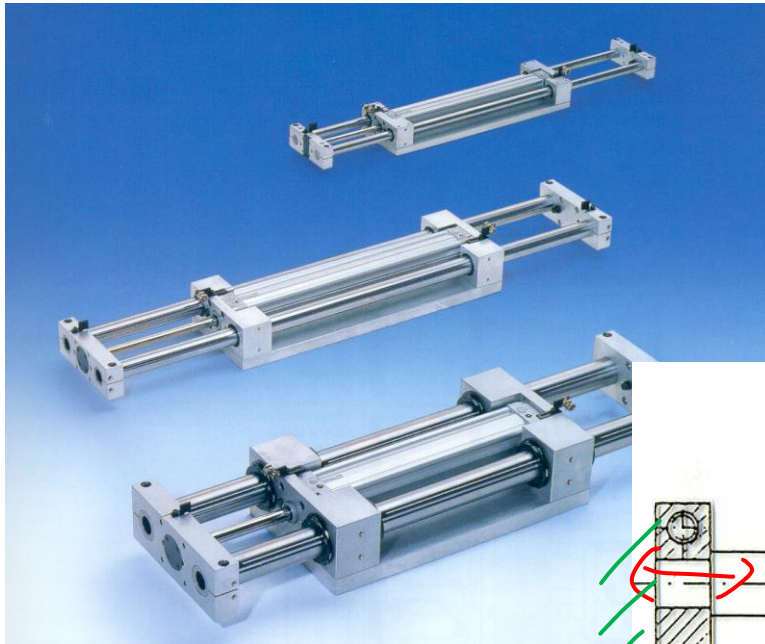
C - Linearni modul (normalni dolgohodni)

D - zasučni modul

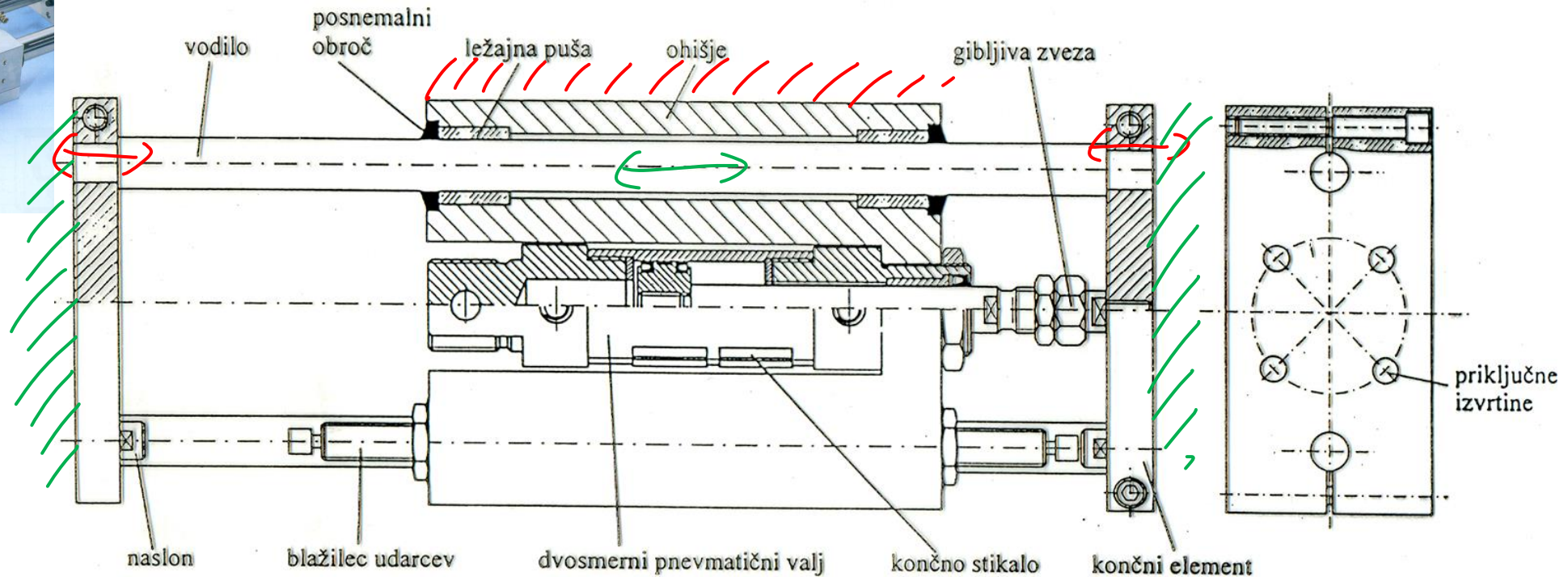
E - prijemalo

točnost => natančnost

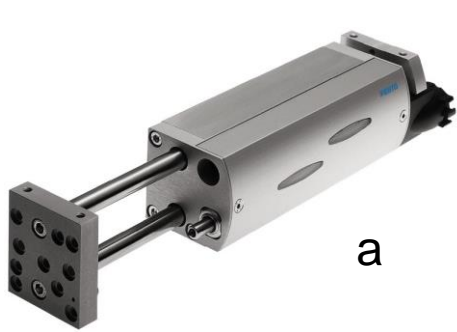
Linearni moduli (pnevmatični, hidravlični)

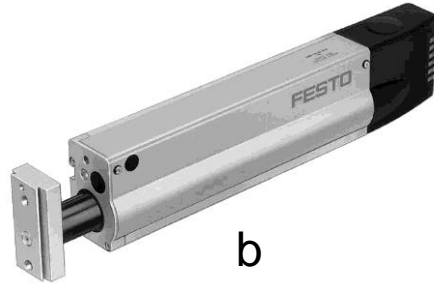
Pritrditev
Vodenje
Delovne karakteristike

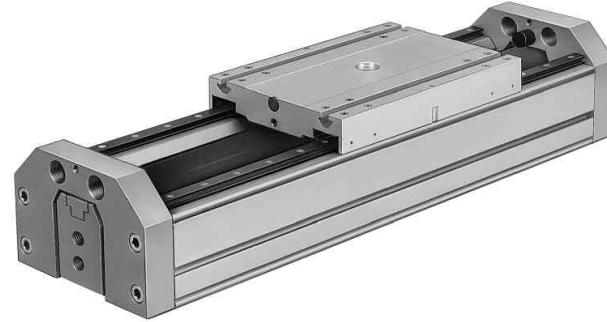
Linearni moduli (pnevmatični, hidravlični)

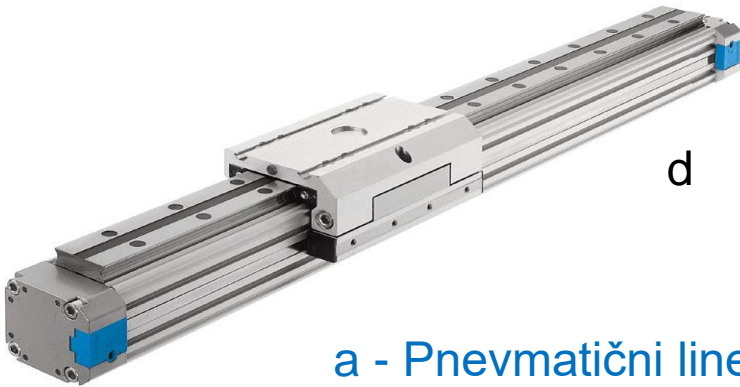
a

b

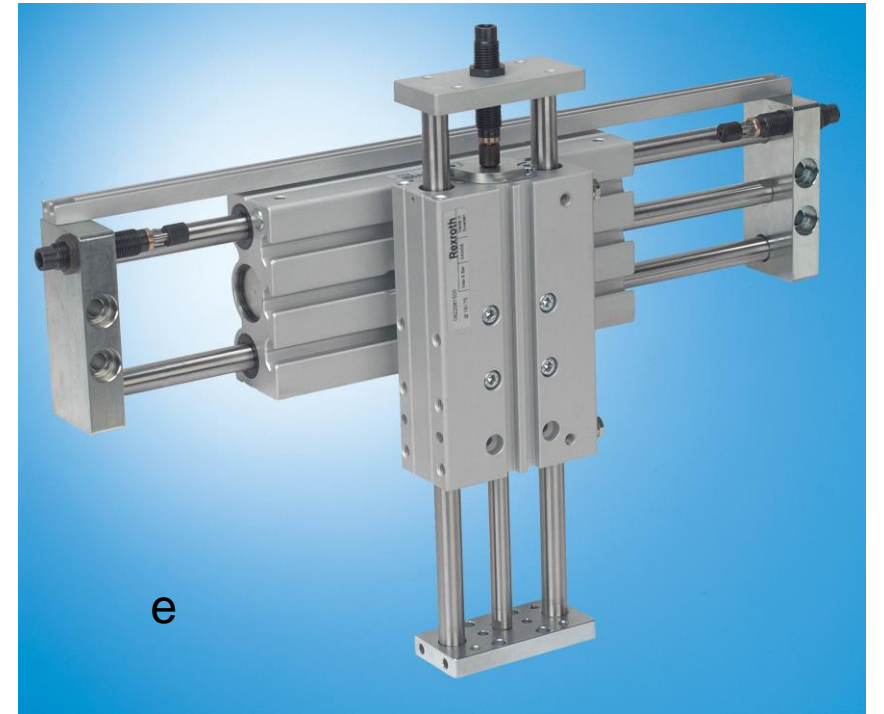

c

d

- a - Pnevmatični linearni moduli z batnico in vodilom
- b - Pnevmatični linearni moduli z ovalnim batom
- c - Pnevmatični linearni moduli - kratkohodni
- d - Pnevmatični linearni moduli - brez batnice
- e - x-y modul z dvema vodiloma

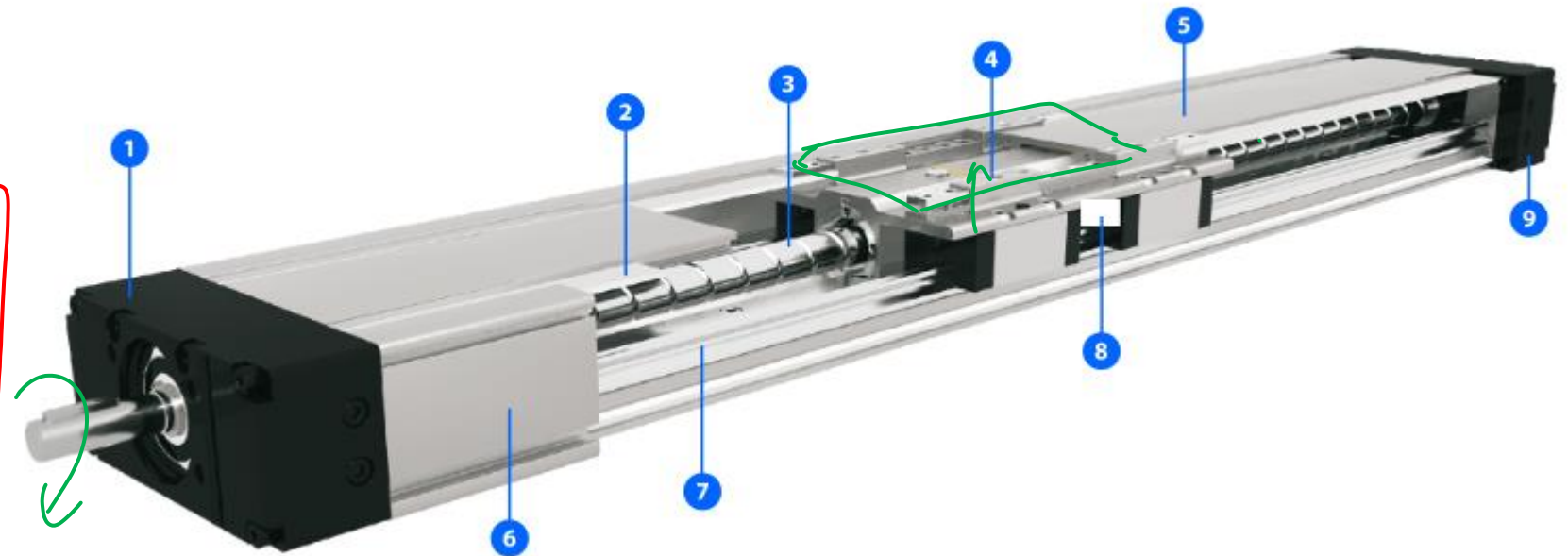
e

Linearni moduli s krogelnim vretenom (različni pogoni)

- 1 - Pogonski blok
- 2 - Korozijsko odporni zaščitni trak
- 3 - Kroglično vreteno
- 4 - Voziček z vgrajenimi magneti
- 5 - Aluminijski profil
- 6 - Linearno vodilo
- 7 - Mazalka za centralno mazanje; obojestransko
- 8 - Zadnji blok s fiksnim ležajnim podprtjem
- 9 - Podpora vretena

+ velike obremenitve
+ povečana pozicijska natančnost
(omejitve glede dolžine in maksimalnih hitrosti)
- Modularnost ni mogoča
- Omejitve hitrosti in pospeškov

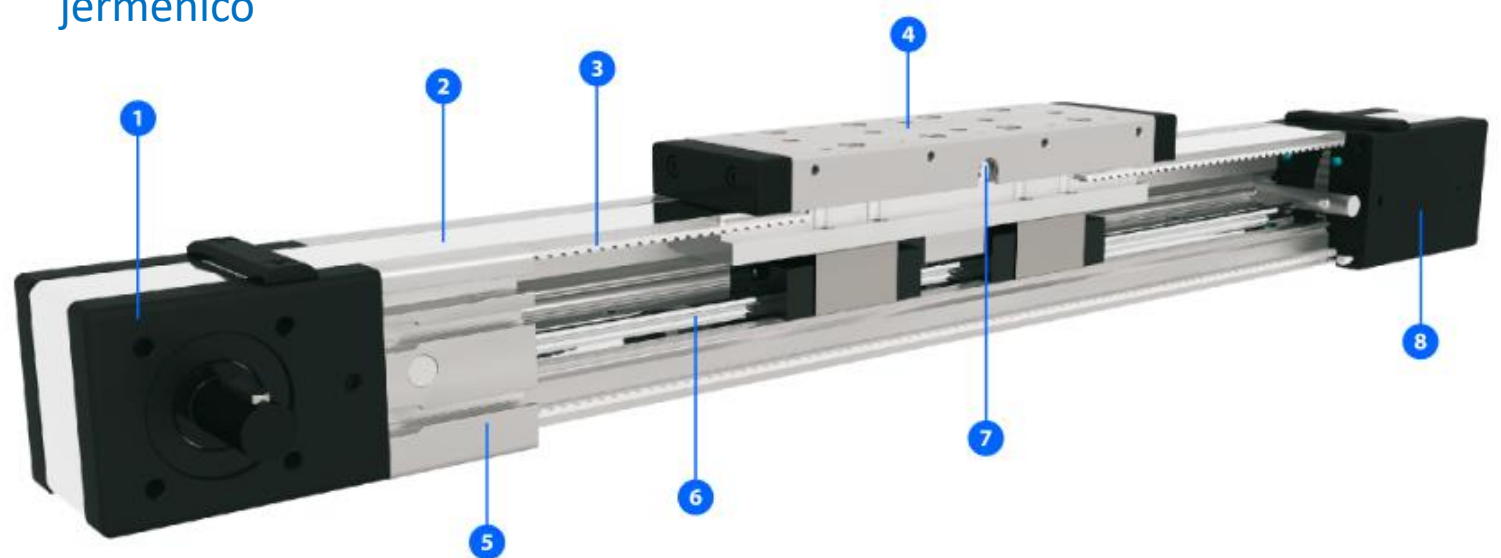
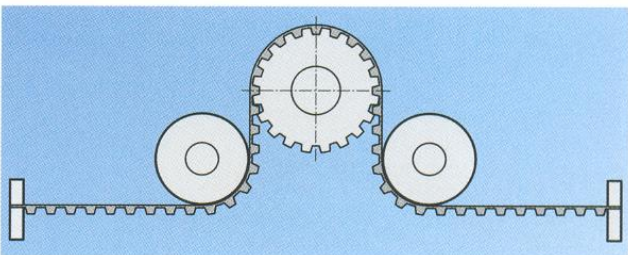
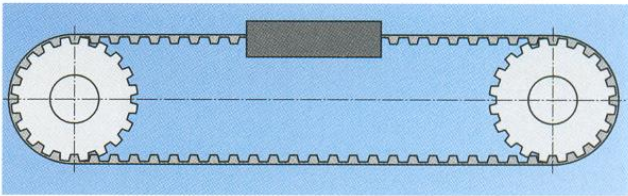

Linearni moduli z zobatim jermenom (različni pogoni)

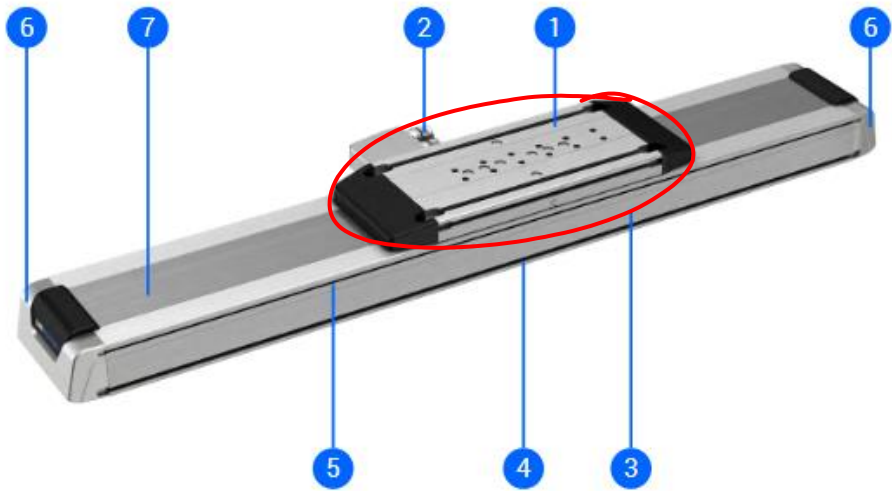

- 1 - Pogonski del s pogonsko jermenico
- 2 - Aluminijski pokrov
- 3 - Poliuretanski zobati jermen z vgrajenimi jeklenimi žičnimi vrvmi
- 4 - Voziček z vgrajenimi magneti
- 5 - Aluminijski profil
- 6 - Linearno vodilo
- 7 - Mazalni priključek
- 8 - Napenjalni del z napenjalno jermenico

- + visoke hitrosti
- + nizka investicija
- + mehansko preprosti
- Omejitve (preciznost, pospeški,...)
- Modularnost ni mogoča
- Visoki stroški vzdrževanja

Linearni moduli (linearni motor)

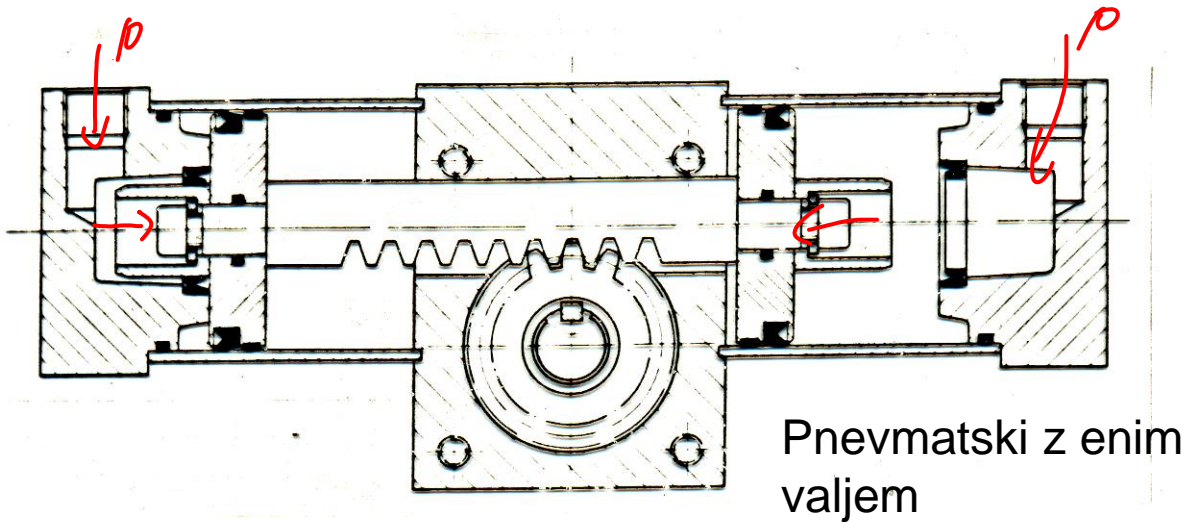
- 1 – Nosilni element, voziček
- 2 – Motor in kodirnik (IoT modul)
- 3 – Al osnovni profil
- 4 – Reža za montažo
- 5 – Reža za pritrnitev senzorjev
- 6 – Glava in noga z zaščito pomika (dušenje)
- 7 – Korozijsko odporni pokrov

- + modularnost možna in preprosta
- + visoki pospeški, hitrosti
- + velike obremenitve, sile
- + brezkontaktno, ni trenja, obrabe
- + nizki celotni stroški skozi življenjski cikel
- + več vozičkov, neodvisnost pomikanja

- 8 – Kabelska veriga
- 9 – Nosilec kabelske verige
- 10 – Nosilec in vodilo kabelske verige

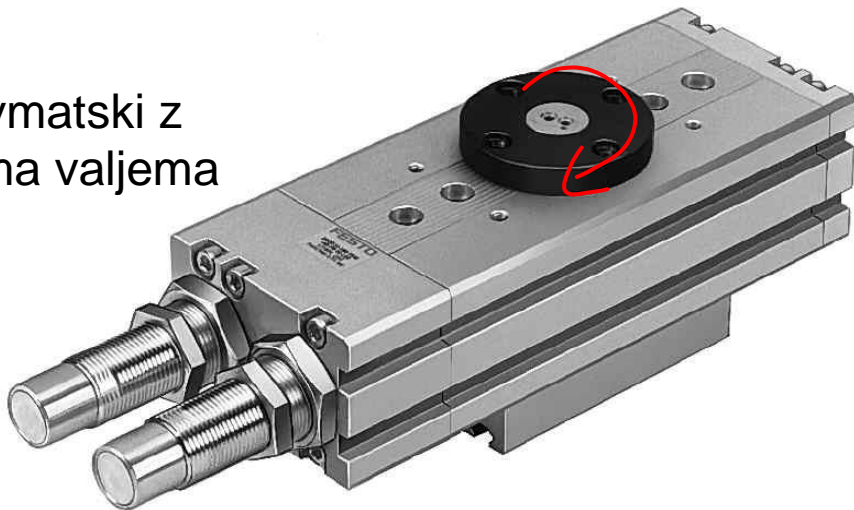
Zasučni moduli (pnevmatski, električni,...)

Značilnosti pnevmatskih zasučnih modulov:

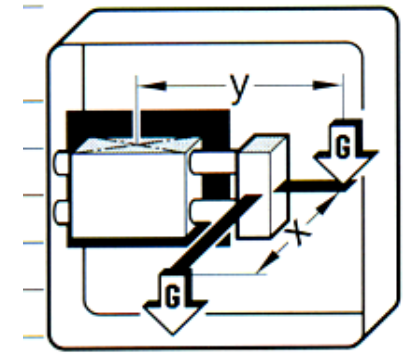
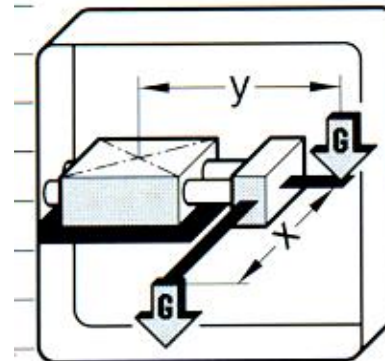
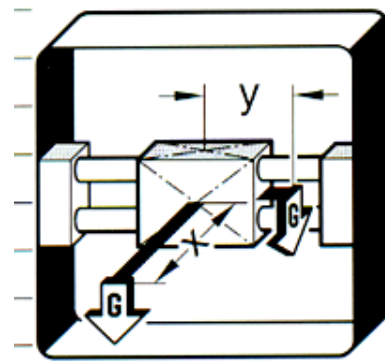
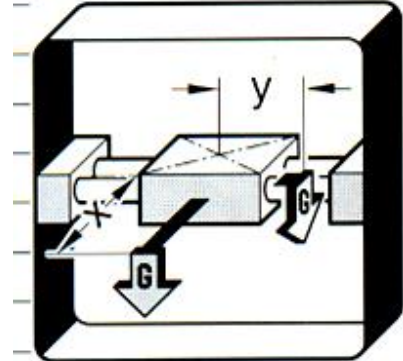
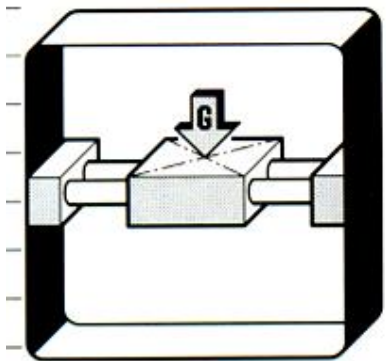
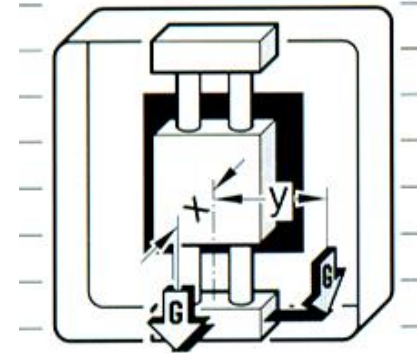
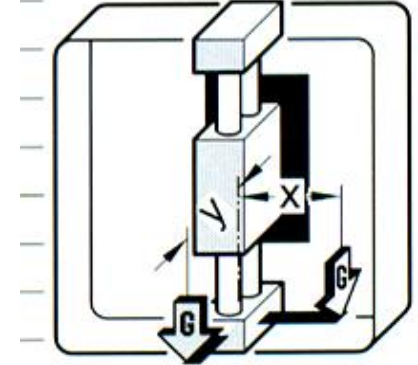
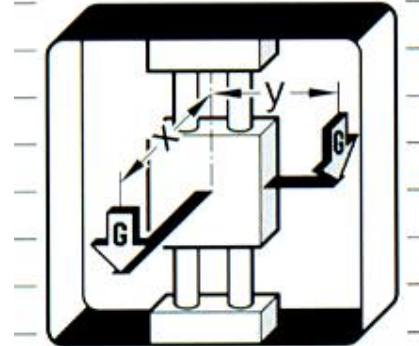
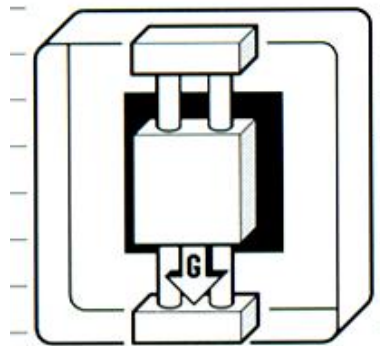
- Kompaktnost
- Nizka masa
- Varnost (samovžig, iskre, elektrika)
- Robustnost
- Enostavno za vzdrževanje
- Varnost pri preobremenitvah
- Enostavno krmiljenje
- Možnost zasuka v obe smeri

Pnevmatski z dvema valjema

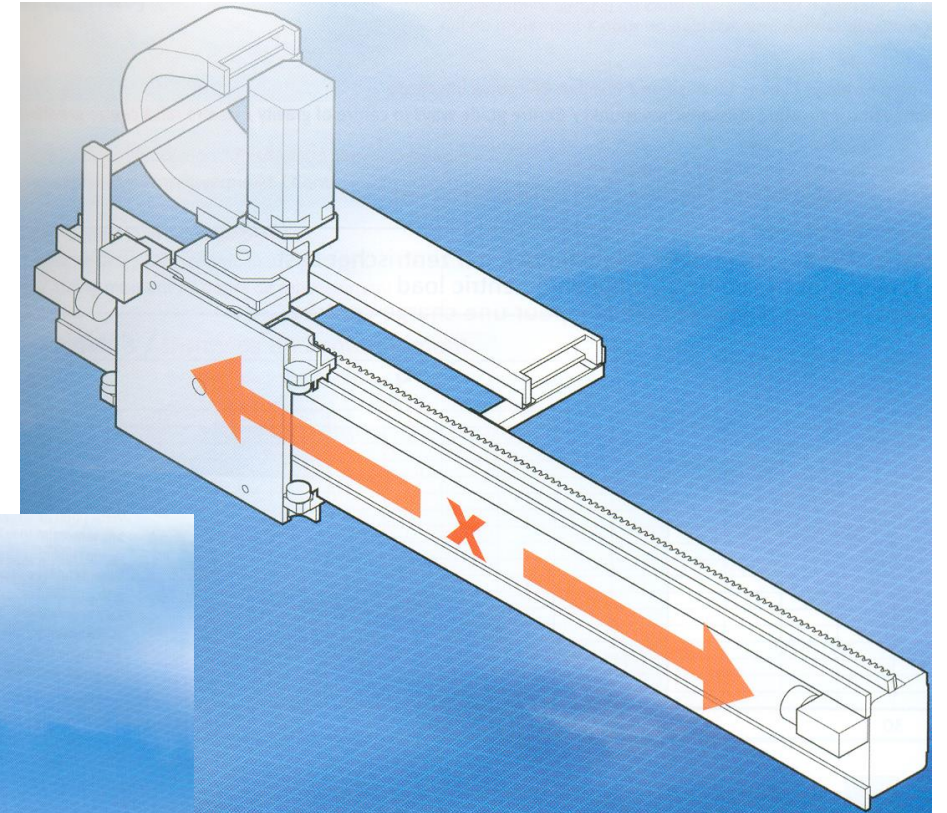
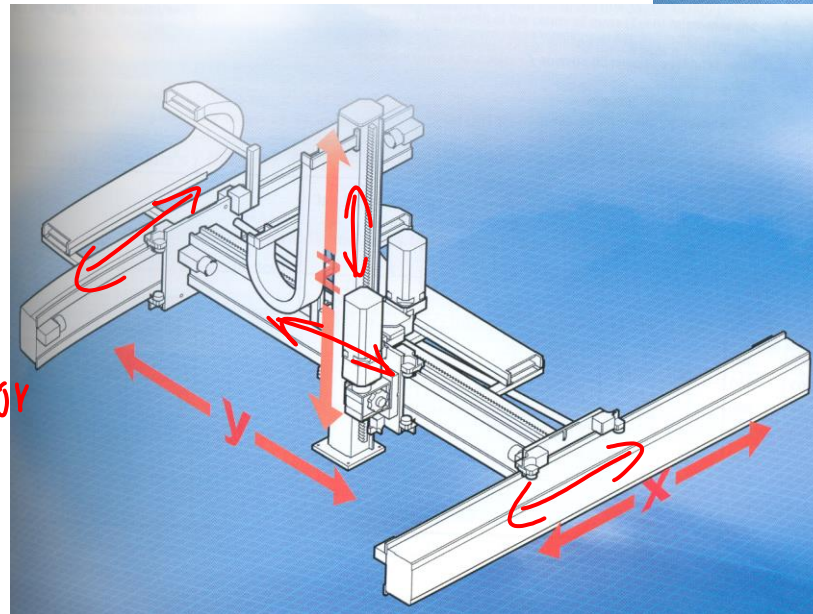
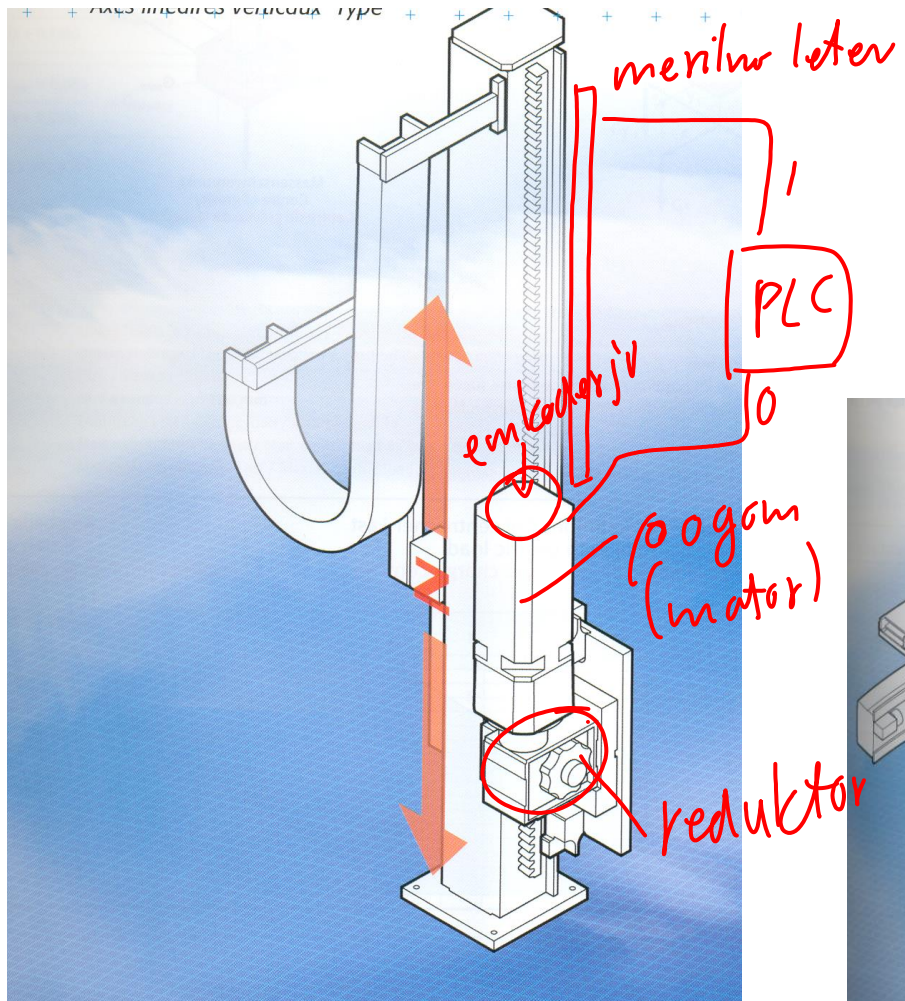

Pritrditev linearnih modulov

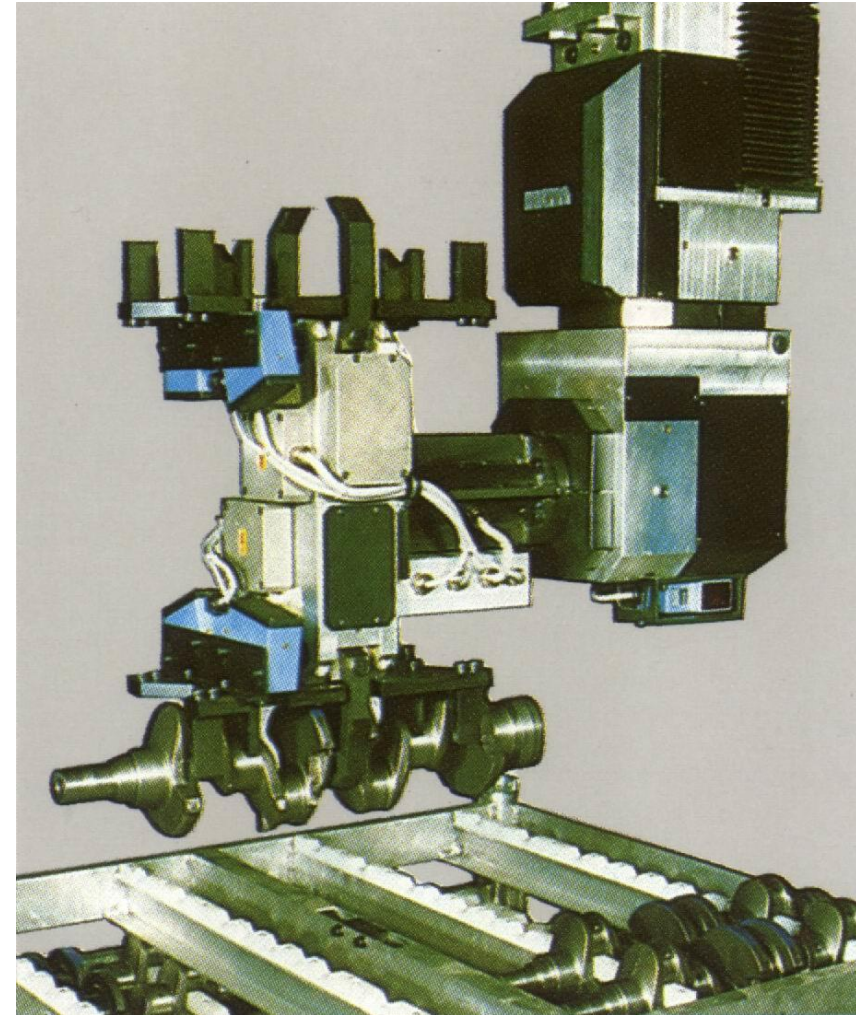
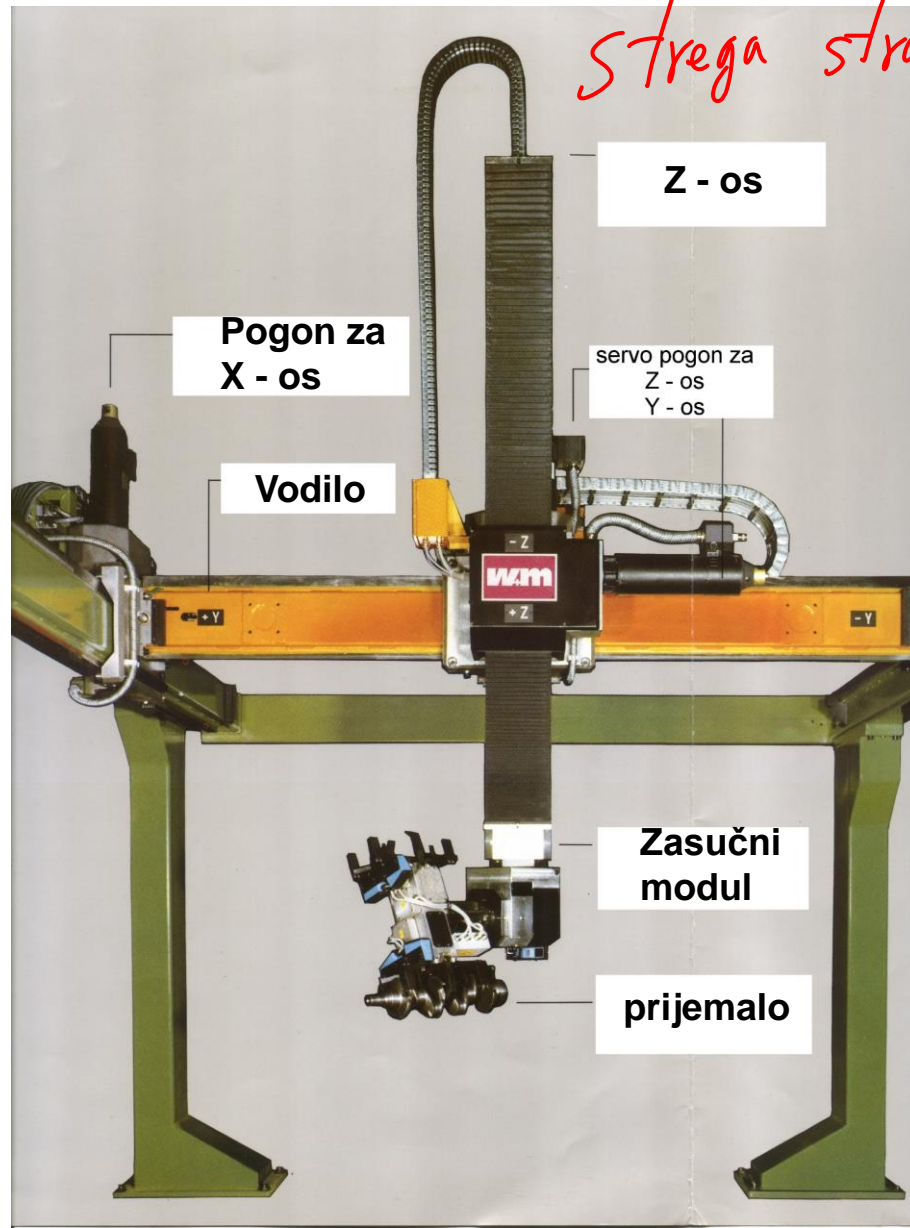
Upoštevanje gravitacije in obremenitev!

Linearne osi z elektromotornim pogonom za gradnjo kartezičnih robotov

Kartezični roboti

Kartezični robot zgrajen iz modulov z elektromotornim pogonom

Dvojno prijemalo za strego obdelovalnih strojev - stružnic

Kriteriji izbire linearnih in rotacijskih modulov

Pomembno

- Preciznost, stopnja točnosti manipulacije** (kaj je bolj pomembno: točnost ali ponovljivost)
- Orientacija in montaža sistema** (na tleh, na steni, na stropu, pod kotom?; kako to vpliva na gravitacijo?)
- Hitrost manipulacije** (maksimalna, pospeški, pojemki, profil poti) *fakt*
- Pot, pomik** (delovno področje, efektivno delovno območje manipulatorja, dodatek za varnost, prosti tek)
- Obremenitev**
- Drugo, ki pa je predvideno** (kaj gre lahko narobe, ...)
- Čas cikla** (čas cikla in tudi čas obratovanja naprave, število predvidenih ciklov v življenjski dobi)
- Okolje, kje bo postavljen manipulator** (vlažnost, temperatura, prašno,...)
- Varnost** (potrebni standardi, kaj se zgodi, če sistem varnosti odpove, dodatne varnosti v sistemu, so ljudje lahko poškodovani?)
- Cena**

DODATEK (OPCIJSKO)

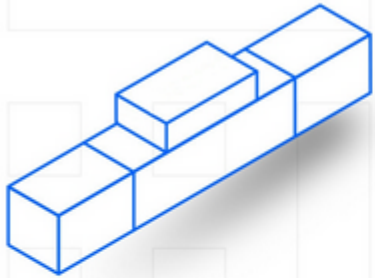
Primer konfiguracije linearne enote

 HYPEX <https://hypex.si/calculators>

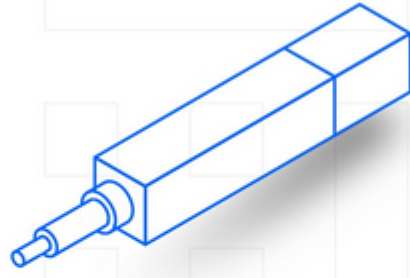
Primer konfiguracije linearne enote

Izbira vrste linearnega sistema

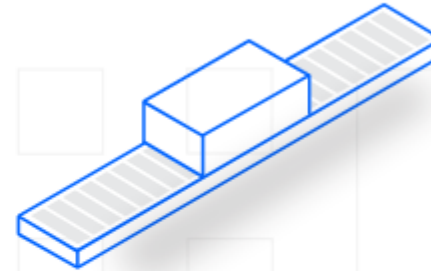
Linearne enote

 Izbira velikosti

Električni cilindri

 Izbira velikosti

Linearni motorji

 Izbira velikosti

Primer konfiguracije linearne enote

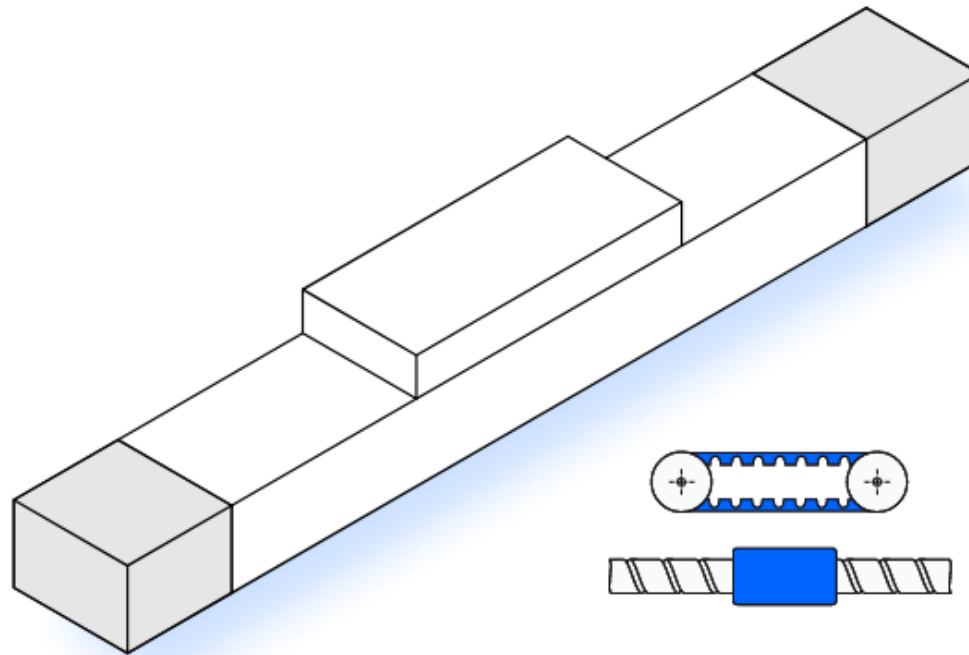
1. Tip linearne enote – izbira pogona

Tip linearne enote

Izbira pogona ? ^

Jermen oziroma krogelno vreteno

Linearni motor

Primer konfiguracije linearne enote

2. Orientacija in vpetje

Orientacija in vpetje

Orientacija

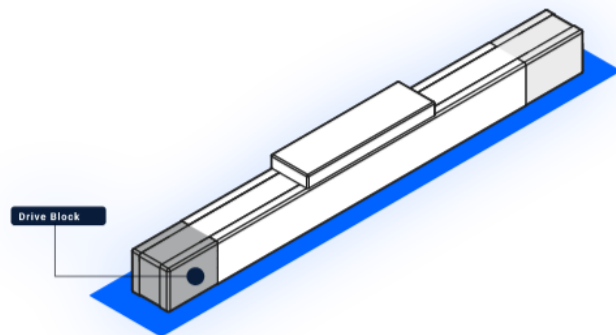
SPODAJ

NA STENI horizontalno

NA STENI vertikalno

ZGORAJ

ORIENTACIJA PO MERI

Orientacija in vpetje

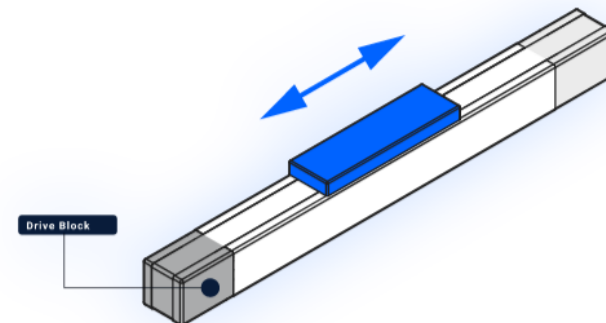
Orientacija

Način vpetja

Izberi konfiguracijo

Profil nepomičen / voziček pomikajoč

Voziček nepomičen / profil pomikajoč

Primer konfiguracije linearne enote

3. Določitev cikla

Definirajte hoda

Efektivni hod

$s_{\text{eff}} = 200$ mm

Rezerva hoda pri pogonskem končniku

$s_{\text{rd}} = 0$ mm

Rezerva hoda pri napenjalnem končniku

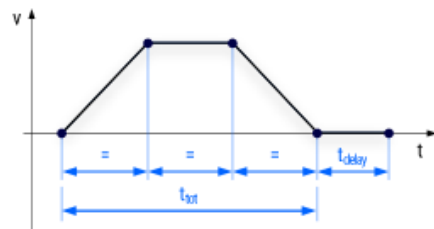
$s_{\text{rt}} = 0$ mm

Tip profila cikla

Trapezni 1/3

Tip vhodnih podatkov

t

Celotni čas pomikanja v eno smer

$t_{\text{tot}} = 5$ s

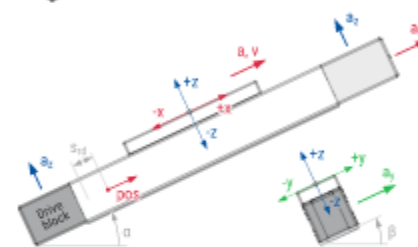
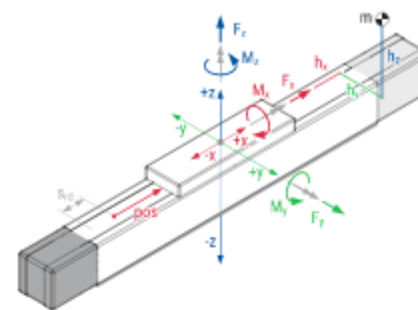
Čas čakanja

$t_{\text{delay}} = 0$ s

Čas cikla

$t_{\text{cycle}} = 10$ s

Podatki o obremenitvah

Masa bremena

$m = 5$ kg

V obeh smereh

Razdalja x

$h_x = 0$ mm

Razdalja y

$h_y = 0$ mm

Razdalja z

$h_z = 0$ mm

+ DODATNE SILE

+ DODATNI MOMENTI

Primer konfiguracije linearne enote

4. Obratovanje in pogoji okolja

Obratovanje

Število ciklov na uro

$n_h = 540$

ciklov/uro

Število delovnih ur na dan

$n_{hd} = 24$

ur/dan

Število delovnih dni na leto

$n_{dy} = 365$

dni/leto

Željeno število delovnih let

$n_y = 5$

let

Pogoji okolja

Normalni

Čisto okolje

Najvišja temperatura okolja

$T_{high} = 20$

°C

Najnižja temperatura okolja

$T_{low} = 20$

°C

Pogoji obratovanja

Normalni

Udarne obremenitve in vibracije

Ponovljivost linearne enote

$\leq \pm 0,1$ mm

$\leq \pm 0,08$ mm

$\leq \pm 0,02$ mm

$\leq \pm 0,015$ mm

$\leq \pm 0,01$ mm

Primer konfiguracije linearne enote

5. Podatki za izračun povosov

Podprtje linearne enote

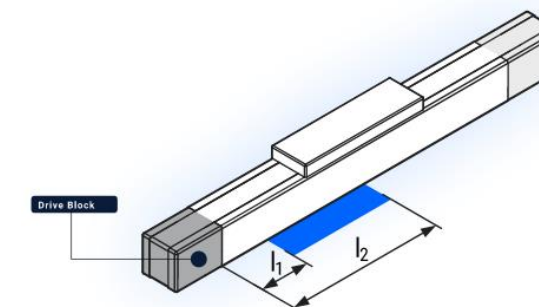
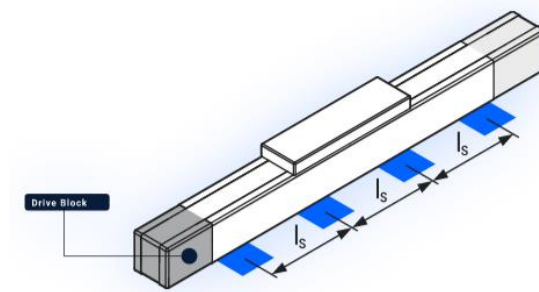
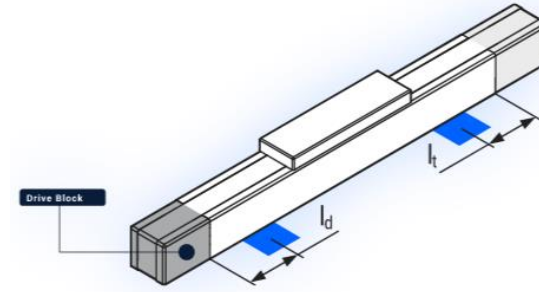
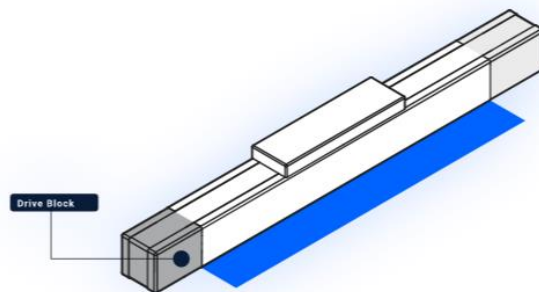

Polno

Končno

Porazdeljeno

Konzolno

Primer konfiguracije linearne enote

6. Dodatne možnosti – postavitve več vozičkov

Več zaporednih vozičkov ⤴

1

2

3

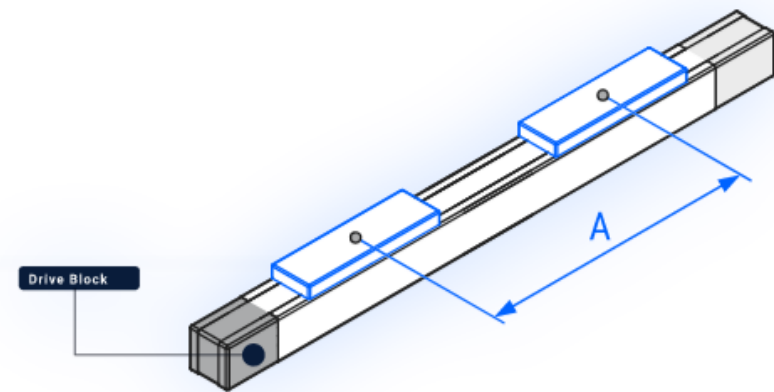
4

5

Razdalja med dvema vozičkoma ?

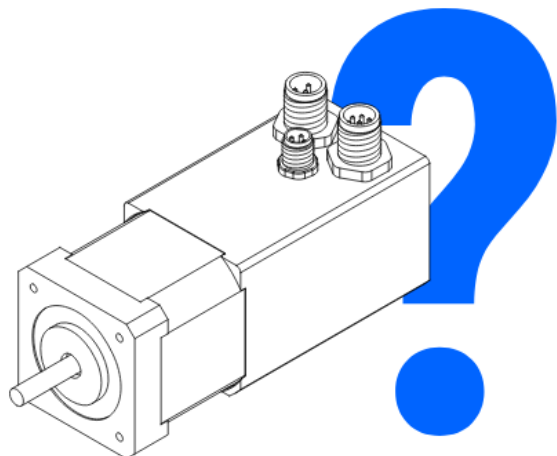
A = 410 mm

Togo povezana vozička ?

Primer konfiguracije linearne enote

7. Izbira in definicija motorja

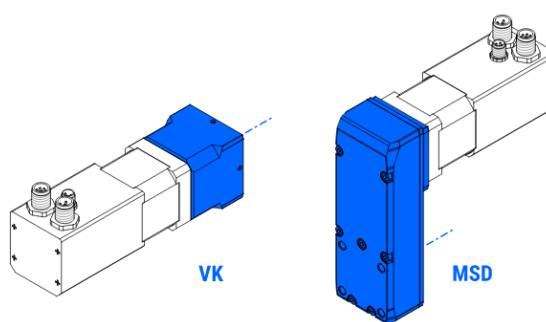

Tip motorja ✓

- Koračni motor brez zavore
- Koračni motor z zavoro

Vgradnja pogona ✓

- VK: v osi z vmesnim kosom in sklopko
- MSD: vzporedno s stranskim pogonom in jermenom

Regulator

Z

Brez

Tip regulatorja

Koračni

Krmilje (protokol) regulatorja

PROFINET

EtherCAT

Ethernet bazirana komunikacija

Pulse + direction krmilje

Primer konfiguracije linearne enote

8. Primerni produkti z motorjem

Linearna enota	Vodila	Jermen oz. vreteno	Dopustne obremenitve	Motor	
 MGBS 32 8x8	6%	2%	19%	17%	→ Izberi
 MGBS 32 8x8	6%	2%	19%	11%	→ Izberi
 MGBS 45 10x10	4%	2%	8%	30%	→ Izberi
 MGBS 45 10x10	4%	2%	8%	30%	→ Izberi

-
-
-

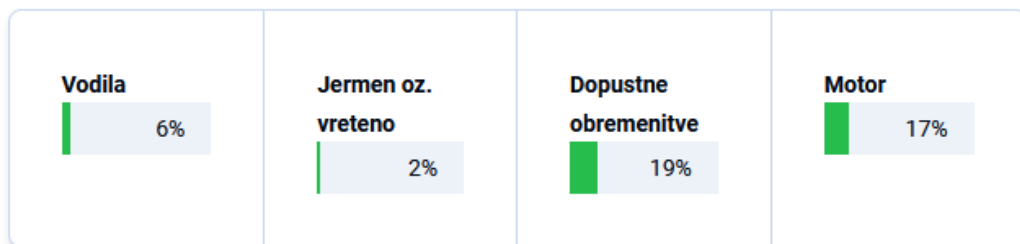
Primer konfiguracije linearne enote

9. Izbrani produkt

Podrobnosti produkta	
Naročniška koda	MGBS 32 0808 250 AB AU AA AA 00
ID	MGBS32
EM	Kos

ZMOGLJIVOST

Specifikacije linearne enote

Minimalni dinamični varnostni faktor

Vodila $f_{d,g} = 15,55$

Jermen oz. vreteno $f_{d,bs} = 49,45$

Življenjska doba

Opomba [?](#)

Vodila $L_{g,h} = >45 \times 10^3 \text{ h}$

Jermen oz. vreteno $L_{bs,h} = >45 \times 10^3 \text{ h}$

Ležaji $L_{b,h} = >45 \times 10^3 \text{ h}$

Linearna enota $L_h = >45 \times 10^3 \text{ h}$

$L_{km} = >9,72 \times 10^3 \text{ km}$

$L_{cyc} = >24,3 \times 10^6 \text{ ciklov}$

$L_y = >5 \text{ let}$

-
-
-

Dodatno gradivo

FESTO Handling Guide Online (konfigurator strežnih več-osnih manipulatorjev:

https://www.festo.com/us/en/e/support/conceptualization-and-design/sizing/handling-guide-online-id_827600/

Cartesian Robots: <https://www.youtube.com/watch?v=qaLPjcqaLOg>

Cartesian Robot 5-axis + 1-axis - Nut Runner Application 00026 00027:

<https://www.youtube.com/watch?v=1JmrCAxTLrA>

Yamaha Intelligent Machinery - Robotics - Cartesian Robot - XZ Type:

<https://www.youtube.com/watch?v=5jGkenHlKXU>